

אמר פירש רב חסדא: מכאן אנו יודעים שהאיפה שלש סאין היא: דאמר קרא ביחזקאל: "האיפה והבת תוכן אחד יהיה [מידה שוה להם]", ואם כן מה "בת" שלש סאין היא, אף "איפה" שלש סאין היא.

ומקשה הגמרא: ו"בת" גופא מנלן, מנין לנו שמידת ה"בת" היא שלש סאין, עד שאתה למד ממנה למידת האיפה השוה לה?!?

אילימא מדכתיב באותו פסוק "לשאת מעשר החומר הבת", כלומר, מידת הבת יש בה כדי עשירית ממידת החומר, ומאחר שה"חומר" שלשים סאין, ממילא ידענו לבת שהיא של שלש סאין, וממנה לאיפה שהיא שלש סאין; כך הרי אי אפשר לומר, שהרי:

עד שאתה למד את האיפה מן הבת שלא ידענו מידתה אלא ממידת החומר, צא ולמד את מידת האיפה ממידת החומר, דגבי איפה נמי, הכתיב "ועשירית החומר — האיפה"?!?

אלא ודאי שאין אתה יכול ללמוד כן משום ד"חומר" עצמו לא ידענא כמה הוא מידתו —

הכא נמי לא ידענא כמה, כלומר, אם כן גם את הבת לא תדע מה היא מידתה מאחר שאינך יודע את מידת החומר, ואין אתה יודע אלא שהבת עשירית ממנו היא?!?

אלא מהכא אנו יודעים שהבת היא שלש סאין, [וממילא ידענו לאיפה השוה לה שהיא

"כה אמר ה' ה': רב לכם נשיאי ישראל, חמס ושוד הסירו, ומשפט וצדקה עשו מאזני צדק ואיפת צדק [איפה: היא מידה ליבש] ובת צדק [בת: היא מידה ללחן] יהי לכם. האיפה והבת תוכן אחד יהיה [מידת האיפה ומידת הבת יהיו שוות] לשאת מעשר החומר — הבת; ועשירית החומר — האיפה; [כלומר, גדולה של מידת הבת תהיה עשירית ממידת ה"חומר" השוה לשלשים סאים, ונקרא גם "כור"; וכן מידת האיפה תהיה עשירית ממידת החומר] אל החומר תהיה מתכונתו" [כלומר, לעולם יהיו מידות אלו עשירית ממידת החומר, ואם יוסיפו על מידת החומר יוסיפו גם על מידות האיפה והבת] —

"זאת התרומה [גדולה] אשר תרימו: ששית האיפה [תרימו] מחומר החטים, [לפי חשבון אחד מששים, שהרי החומר שוה לעשר איפות, וכאשר תורמים ששית האיפה, הרי אחד מששים], וששיתם האיפה מחומר השעורים [וכן מחומר שעורים תרימו ששית איפה] —

וחוק השמן: הבת השמן מעשר הבת מן הכור [כלומר, ולתרומת מעשר — שהיא מעשר מן המעשר — תקחו בת אחת מכל כור, והוא החומר] עשרת הבתים [יהיה לכם ה]חומר, כי עשרת הבתים חומר [כלומר, מאחר שמידת הכור שהיא מידת החומר שוה לעשר בתים, הרי שבאם תקח בת אחת מכל חומר, נטלת מעשר כפי שאמרה [תורה]]."

מדבריות.

שפירשו לשון "עשרון" שהוא עשירית האיפה, אך למתבאר מדברי רש"י שהיתה מידה שהיה

[ולכאורה נראה, שכל קושייתם היא, משום